

ОДОБРИЛ:

ДИРЕКТОР:
Доц. д-р Елка Димитрова

26.02.2026 г.

ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНИТЕ ДАННИ на Института за литература при Българската академия на науките

I. Въведение.

Настоящият **План за управление на научните данни** е изготвен в съответствие с Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ (чл. 13 (2) от 01.01.2026).

Планът е съобразен със спецификата на работата и дейностите на Института за литература при БАН, отразени в неговата Мисия, в Стратегията за развитието му и в годишните работни планове и отчети на ИЛ.

Планът описва начините на събиране, организиране, съхраняване и споделяне на данни в процеса на разработка и реализиране на научноизследователски проекти и научни изследвания.

Цел на настоящия План е да подпомогне управлението, реализацията, наблюдението и оценката на научноизследователската дейност на ИЛ в контекста на националната политика в областта на научните изследвания.

Планът за наблюдение и управление на научните данни е насочен към:

- подобряване на **качеството** на научните изследвания;
- подобряване на **управлението** на научните изследвания;
- подобряване на **видимостта** на научните изследвания и на тяхната оценка;
- подобряване на **отчетността** на резултатите от научноизследователската дейност;
- **стимулиране** на научноизследователската дейност чрез установяване на система от обективни, измерими и прозрачни критерии.

II. Структура.

1. Административна информация:

- 1.1. Име на проекта;
- 1.2. Водеща организация;
- 1.3. Ръководител на проекта;
- 1.4. Дата на изготвяне;
- 1.5. Дата на актуализация.

2. Описание/обобщение на данните.

- 2.1. Типове данни (дигитализирани архиви, публикации, аудио/видео записи, презентации, снимки на артефакти, текстови корпуси и пр.).
- 2.2. Произход на данните (новосъздадени данни, повторно използвани, данни от архиви/музеи и пр.).
- 2.3. Методи, по които са получени данните (дигитализиране, транскрибиране, интервюиране, заснемане и пр.).
- 2.4. Обем и формат на данните (брой изображения в jpg/pdf формат; брой данни, съхранявани в табличен вид (.csv, .xlsx), брой текстови данни (в .docx, .pdf и др.), аудио и видео файлове (брой часове в MP3 и др.).

3. Откриваемост, достъпност и съхранение на данните.

Планът посочва адекватността на достъпа на данните според FAIR принципите:

откриваемост, достъпност, оперативност, повторно (многократно) използване.

3.1. Откриваемост.

3.1.1. Стандарти за метаданни (типове метаданни, които правят данните лесно откриваеми, използване на ключови думи, документиране на данните с оглед лесната им разбираемост (чрез речници на данните, методологически бележки и пр.), времеви рамки за достъп до данните).

3.1.2. Типове използвани хранилища (тяснопрофилни специализирани хранилища, платформа за дългосрочно съхранение и автоматично предоставяне на метаданни, съвместими с изискванията на OpenAIRE, присвояване на постоянен цифров индикатор като DOI и пр.).

3.2. Достъпност.

3.2.1. Свободен достъп (данни със свободен достъп / достъп чрез стандартен протокол https).

3.2.2. Контролиран достъп (съхраняване на данни при контролиран режим на достъп (GDPR), предоставяне на достъп само до анонимизирани извадки в случай на работа с чувствителна информация, гарантиране на анонимност, получаване на информирано съгласие).

3.3. Оперативна съвместимост на данните.

3.3.1. Широко приети формати (с цел улесняване на обема на информация).

3.3.2. Специфични стандарти за научноизследователски проект / научно изследване (с цел безпроблемна интеграция с други софтуеърни инструменти).

3.4. Многократно използване.

3.4.1. Лицензиране на данните.

3.4.2. Възможност за многократно използване на данните.

4. Ресурси и отговорност.

4.1. Отговорност за управление на данните.

4.2. Разходи за съхранение и архивиране.

5. Етика и сигурност.

5.1. Защита на лични или чувствителни данни.

5.2. Съхранение по време на проекта или изследването (back-up, външна памет, защитено облачно пространство и др.).